

Indstilling af journalist Gudrun Marie Schmidt og fotograf Martin Lehmann for at deres artikelserie om unge grønlandere i Nuuk, der er i gang med et ubeskrevet identitetsopgør, og for at udfolde historien suverænt på avispapir, i to digitale fortællinger og i en podcast.

De er blevet kaldt 'Guldbajer', 'Skævhøj', 'Frossen kineser' og 'Arktisk abe'. De unge grønlandere er vant til det. De ved, hvad mange danskere tænker. De kender fordommene. De har oplevet at 'grønlander' - selve benævnelsen af deres nationalitet - bruges som et skældsord.

Mens man i danske politiske og akademiske kredse i 300-året for Hans Egedes landgang diskuterede, hvorvidt Grønland teknisk set nogensinde havde været en dansk koloni, rejste Gudrun Marie Schmidt og Martin Lehmann til Nuuk for at bevæge sig dybt ind i et miljø af progressive unge mennesker i 20'erne, som er i gang med fuldkommen af redefinere, hvad det vil sige at være grønlander.

På trods af stor skepsis over for danske journalister lykkedes det Gudrun Marie Schmidt og Martin Lehmann at gennemføre interview med 18 unge grønlandere, der fortalte åbent, rystende og rørende om racisme fra Danmark og om kampen for at vende nedarvede traumer til personlig stolthed. Igennem reportage blotlagde og portrætterede artiklerne en voldsom og vigtig frigørelsesproces, imens den var i færd med at ske.

De unge er tredje eller fjerde generation efter moderniseringsprocessen i Grønland. De er vokset op i skyggen af traumer og fordomme, og de ønsker nu at kaste den skygge af sig. For ungdomslivet i Grønland er truet på sin eksistens. Selvmordsraten er tårnhøjt, og det er ofte de unge, der vælger livet fra.

Artiklerien står tilbage som et af de vigtigste i 2021, fordi den gav stemme til en gruppe, der sjældent bliver hørt. Fordi den viste vej til et Grønland, de færreste danskere kender. Og fordi den kastede et nyt lys over nutidens menneskelige konsekvenser af dansk kolonihistorie.

I de poetiske, smukke fotos og tekster skildrede Gudrun Marie Schmidt og Martin Lehmann, hvordan de unge grønlandere griber tilbage i tiden for at bevæge sig fremad og dermed tilbageerobre deres righoldige grønlandske kultur. En kultur de oplever er blevet kvast i mødet med den danske kolonimagt.

Som Sikkerninguaq Møller Sørensen på 22 år udtrykker det:

»Mit navn betyder 'hende, der blomstrer kært'.

Men når jeg går forbi statuen af Hans Egede i Nuuk, er jeg ikke længere Sikkerninguaq.

Så er jeg bare en eskimo.

Eller: Jeg er en joke. Eller: Jeg er en alkoholiker eller narkoman.

Jeg bliver de stereotyper, der bliver plastret på mig i Danmark. For mig er statuen af Hans Egede en påmindelse om de ting«.

De unge er nu i færd med at tage den grønlandske identitet tilbage. Det indebærer en tilbagevenden til det grønlandske sprog, og en søgen ned i Grønlands historie, der ikke er et selvstændigt fag i den grønlandske folkeskole. I Martin Lehmanns intense portrætter ser vi og forstår vi inuitatoveringerne og deres besværgede kraft for de unge.

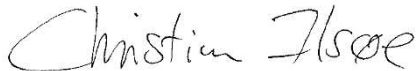
”At de her mennesker findes – kloge, åbne, vidende, reflekterende, moderne unge mennesker på vej ind i voksenliv – er Grønlands bedst bevarede hemmelighed. Og det er en skam. Bogstaveligt talt”, skriver Gudrun Marie Schmidt i reportagen.

Takket være Gudrun Marie Schmidt og Martin Lehmann svære, nænsomme og enestående projekt er vi kommet tæt på vores unge rigsfæller. Og mødet er uafrysteligt. Derfor fortjener de to årets Cavlingpris.

Gudrun Marie Schmidt og Martin Lehmann er indstillet til Cavlingprisen af journalist Camilla Stockmann og redaktør Christian Ilsøe

Med venlig hilsen

Christian Ilsøe

Handwritten signature of Christian Ilsøe in cursive script.

Camilla Stockmann

Handwritten signature of Camilla Stockmann in cursive script.